

GAZETA

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XVIII
Nr. 868
Vineri 14 oct.
1966
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ARTA POPULARĂ

un element esențial în educație

GHEORGHE FOCSA
directorul Muzeului Satului

Arta populară ne oferă un tezaur inestimabil, o mare diversitate de valori originale. Ea este rodul unui proces continuu de creație, al unei experiențe autohtone milenare, ilustrând profunzimea și amploarea preocupărilor estetice populare cu rezultate valoroase în toate genurile de artă: arhitectură, mobilier, ustensile de casă, unele de muncă, țesături de uz și decorative, îmbrăcăminte, instrumente muzicale, ceramică, obiecte metalice, obiecte de cult și de podobă etc., care răspund unei duble necesități: practice și estetice.

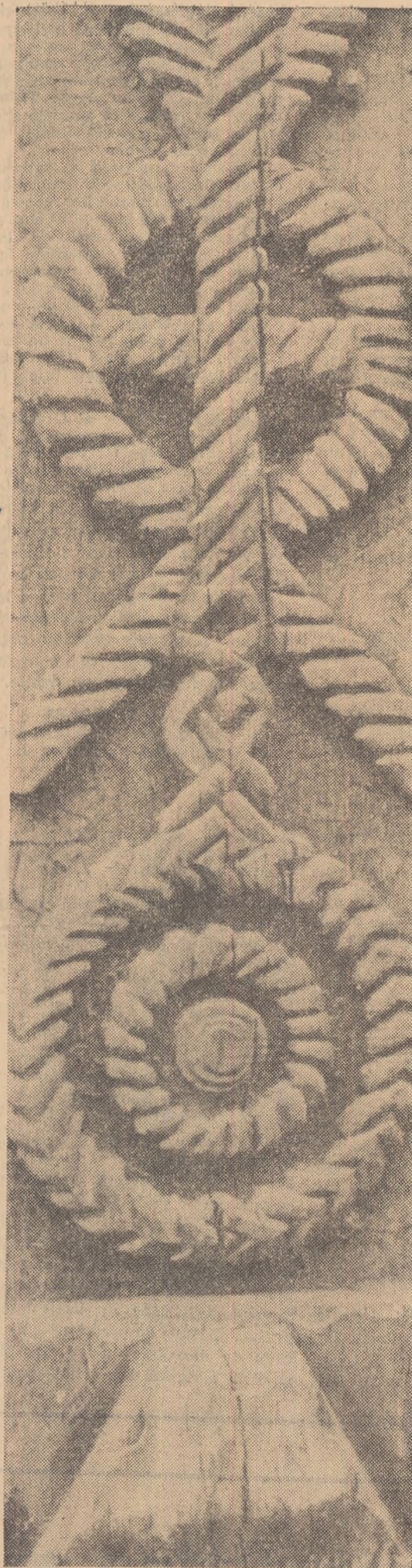
Procesul creației populare nu a fost organizat după un cod cu norme scrise. Dictat de necesitățile imperioase ale vieții practice — materiale, sociale și spirituale — el a dispus însă întotdeauna de un corp de principii respectate cu strictețe, puse în practică în toate aspectele creației. Acestea privesc legea proporțiilor prin care este asigurată armonia formelor, integrarea elementelor componente ale decorului — alternanță, ritm și simetrie — semnificația motivelor decorative în care se reflectă aspecte din natură, imagini din flora și fauna mediului înconjurător, aspecte din viața socială, din concepțiile oamenilor, din obiceiurile lor. Sănătatatea, vigoarea și armonia veselă, adeseori exuberantă a culorilor, oglindesc optimismul poporului, încrederea lui neîmurmurată în viitor, dragostea lui de viață.

Patrimoniul artistic național cuprinde creații de o mare valoare. Să ne referim de pildă la tipologia construcțiilor populare de tot felul și a locuințelor îndobosebi, care prezintă o mare diferențiere de forme, de stil, într-o remarcabilă bogăție zonală și regională. Decorul

prezintă și el variații ca stil, tehnică și compoziție, în legătură cu variațiile zonale și regionale ale construcțiilor. Se remarcă mult arta decorativă în lemn — la stilpi, fruntare, streșini, balustrade, porți cu arcade etc. — pretutindeni unde acest material are un rol în construcții și, mai cu deosebire, în zonele de coline, unde el predomină. Încă și mai impresionant este tezaurul artistic popular dacă ne referim la zecile de mil de costume din diferite zone etnografice ale țării, cu variații în stil și caracter specific de la un sat la altul, la suita de covoare originale cu mare valoare decorativă, printre care un loc de frunte îl ocupă cele din Oltenia și din Maramureș, la producția de ceramică smălțuită și nesmălțuită din numeroase centre specializate, la producția obiectelor din lemn cu strălucite realizări, în satele din nordul Olteniei, Munții Apuseni, Țara Hațegului, Țara Vrancei, zona Rădăușilor din nordul Moldovei etc.

Marile însușiri artistice ale artei populare îi conferă acesteia o reală forță educativă, de care școlile de toate gradele trebuie să se folosească din plin. Orice obiect artistic popular demn de acest calificativ este rezultatul unei îndelungate experiențe care presupune cunoștințe tehnice, idei estetice și o selecțiune de talente veritabile, chiar dacă permanent anonime. Acest alt de amplu, complicat și delicat proces al creației — sinteză superioară a unor forme elementare ale muncii — trebuie cercetat, analizat și cunoscut în mod temeinic, contactul sistematic cu numeroasele valori

(Continuare în pag. a 4-a)



EDUCATOR ȘI PĂRINTE

Prin natura sa, educatorul este un iubitor de oameni. Cel care s-a hotărât să devină pedagog este mînat de pasiunea pentru această nobilă meserie, de dorința fierbinte de a crește și educa omul. Nu poți vorbi despre munca unui educator fără a vorbi despre dragostea lui față de cei cărora s-a hotărât să le închine o viață întreagă de trudă, de bucurie și de năzuință — copiii.

Atunci cînd mi-am propus să devin învățătoare trecuseră doar cîțiva ani de cînd încetaseră să mă mai joc. Jocul preferat al copilăriei mele era „de-a școala” și întotdeauna eu eram „învățătoarea”. M-am legat de munca didactică cu fiecare an tot mai mult. Odată cu mine, creșteau și interesul și dragostea pentru profesiunea de educator.

Iubesc oamenii și iubirea aceasta se exprimă la mine, ca și la toți cei de aceeași profesiune — și nu numai la ei — prin dorința de a-i vedea buni, de a-i ajuta să fie într-adevăr oameni. Acestei misiuni m-am dedicat o dată atunci cînd m-am hotărât să devin învățătoare, și a doua oară cînd am înțeles că am dăruit și am dorit să am copii pe care să-i cresc cu grijă și răspundere deplină pentru societate.

Sînt acum învățătoare pe copiii mei de la școala și de acasă. Prin ei cresc copiii mei. Învățătoarea a ajutat-o pe mamă să-și iubească copiii dovedind mai mare răspundere pentru educarea lor, mama a ajutat-o pe învățătoare să se apropie de elevi cu căldură părintească, cu înțelegere și calm. Am ajuns la convingerea de neclintită că cei mai buni educatori în școală sînt cei care au copii, pentru că ei reușesc să dea școlărilor lor și ceva din grija de părinte.

Îi urmăresc îndeaproape pe copiii mei de la școala și de acasă. Prin unii îi înțeleg pe ceilalți. Caut să pătrund cele mai fine nuanțe ale psihologiei lor. La școală, în fiecare elev îl văd pe propriul meu copil și atunci reușesc să-l înțeleg mai bine, să-mi explic fiecare atitudine, chiar fiecare gest al lui. Acasă îl văd adesea în copiii mei pe elevii din clasa mea și parcă știu mai bine cum să-i pregătesc pentru școală, ce să le cer, cât de exigentă să fiu cu ei.

Copiii mei sînt tot timpul împreună, învață, se joacă, se stimulează reciproc. Cel mai mare le citește celor mici povești, îi ajută să se îmbrace. De fapt, el le este un bun exemplu în toate — și la învățătură și în comportare. Mișlocul, care abia acum descifrează slovele abecedarului, a început să se întrecă la note bune cu cel mare, iar mezinul abia așteaptă să devină și el școlar, să poată intra în competiție, de la egal la egal, cu frații lui. Cît despre fetița care va veni în curînd — căci tare dorim să fie fetiță! — desigur că-i va întrece pe toți...

Sînt gînduri, sînt visuri și satisfacții firești pe care le încercă orice părinte. Sîntem — mai mult decît ar putea să spună cuvîntul — mulțumiți. Știm care ne sînt datorită față de copii, căutăm să fim tot timpul pentru ei un exemplu. Răspunderea pe care o avem pentru educarea copiilor noștri ne dă încredere în continua noastră dorință de a ne perfecționa. Soțul meu, în prezent asistent universitar, studiază și se pregătește asiduă pentru teza de doctorat, iar eu m-am înscris anul acesta la examenul pentru gradul II.

Cu atît mai mult crește răspunderea noastră ca educatori și părinți astăzi, cînd partidul și guvernul acordă o deosebită importanță consolidării și dezvoltării familiei — celula de bază a societății noastre — cînd statul socialist sprijină, prin măsuri economice și sociale, dezvoltarea familiei și înflorirea ei, ocrotirea mamei și copilului, creșterea, îngrijirea și educarea în condiții tot mai bune a tinerei generații.

ARETIA LACHE
învățătoare, Școala generală nr. 56
București

În preajma alegerilor în grupele sindicale

Peste cîteva zile, în școli vor avea loc adunările pentru prezentarea dărilor de seamă și alegerea birourilor grupelor sindicale, prilej de mobilizare și mai activă a slujitorilor școlii în vederea îmbunătățirii continue a activității lor profesionale și obștești. Am sălcitât tovarășei STELIANA STĂNESCU, președinta comitetului sindicatului învățămînt din Pitești, unele informații în legătură cu stadiul pregătirilor pentru alegeri în cadrul grupelor sindicale din școlile piteștene. Iată ce ne-a relatat tov. Stănescu.

Pentru buna desfășurare a acestui important eveniment din viața sindicatelor, comitetul sindicatului nostru a făcut intense pregătiri, începînd încă din luna trecută. Fiecare membru al comitetului i s-au încredințat 2-3 grupe sindicale, pentru a ajuta birourile acestora în pregătirea la un nivel corespunzător a adunărilor de dări de seamă și alegeri. Am căutat ca la elaborarea dărilor de seamă să fie atrași toți membrii birourilor, astfel încît darea de seamă — rezultat al unei munci colective — să constituie o prezentare succintă dar adincită a modu-

lui cum biroul și-a îndeplinit sarcinile, ce l-au fost încredințate de membrii de sindicat. Pentru a da acestora posibilitatea să dezbătă pe larg activitatea desfășurată de la alegerile precedente și pînă în prezent, s-a urmărit ca dările de seamă să fie analitice, combative, să creeze un prilej de discuții în spirit critic și autocratic.

Experiența anului trecut ne-a dovedit că, atunci cînd dările de seamă vor să cuprindă toate aspectele, se pierd în mă-

(Continuare în pag. a 4-a)

Dascălul meu cel mai drag

Acad. N. TEODORESCU

membru în Biroul executiv al Consiliului național științific

Cînd mă întorc în gînd spre anii uceniciei îmi surd căld figurile cîtorva dintre dascălii ce m-au primit pe rînd pe treptele învățăturii și-mi este greu să-l aleg pe cel mai drag. Fost-a primul dintre ei, institutorul frumos, tînăr, cu prestanță în ținută și eleganță în mișcare, cu care am deprins buchiile și primele scoteli? Sau poate profesorul de matematică din clasa a IV-a de liceu, care m-a făcut să îndrăgesc algebra de care aveam oroare ca de tot ce era matematică?

N-aș vrea ca amintirea lor să mă învinuască în fundul conștiinței de înfrîngere și totuși, dacă sînt pus să fac o alegere, sau mai degrabă o sinteză, mă voi opri la maestrul meu, Dimitrie Pompeiu, care mi-a fecundat gîndirea legîndu-mă prin fire nevăzute de sămînța pe care o aruncase cîndva și aproape o uitase.

Impresionant, de neuitat rămîne pentru toți cei care-l ascultau modul în care, abordînd o problemă cu totul nouă dintr-un anumit capitol științific, profesorul Pompeiu reușea să definească esența ei, cu o claritate de cristal. Imaginile pe care le trezeau formulele preluate de el în mîntea noastră, a ce-

lor care îl ascultam erau deosebit de vii, iar logica legăturilor dintre ele evidentă. Se exprima cu eleganță, fără nici un efort, iar raționamentul lui era alt de strîns, încît calculele de amănunt puteau fi chiar omise.

Lecțiile de mecanică pe care nile oferă de pe catedra pe care și-așezat cu gesturi lente și aparent indiferente mînușile, cuișorînd în căldura lor moale un ceas pe care îl doream, să nu înaintez erau de fiecare dată încintări de magician subtil. Ele nu semănau cu nimic decît cu expunerile pe care ni le făcea în întimitate, în seminariul lui, în fiecare după-amiază, presărate cu glume și ironii spumoase.

Ideea pe care am dezvoltat-o în teza mea de doctorat nu am luat-o direct de la el, ci din lecțiile pe care ni le-a făcut, cîndva, prietenul meu de atunci și pînă azi, acad. Gr. Moisil, în lipsa lui din țară. Nu voi putea uita niciînd surisul amuzat cu care mi-a primit Dimitrie Pompeiu primele mărturisiri

stîngace și nici prima răsplătă pe care mi-a dăruit-o atunci: „Tu, mișlebulu, mi-ai făcut o mare plăcere. Să ai grijă de sănătate!”

De-abia mai tîrziu am putut prinde tîlcul acestei bizare recomandări, pe care mi-a răpătat-o de multe ori ca un leit-motiv în care nu știam dacă nu se ascunde și o umbră de ironie. Era, de fapt, o grijă sinceră față de un învățăcel care poate că greșea ca și el la aceeași vîrstă, printr-o pornire tinerească spre monomanie.

Dimitrie Pompeiu n-a uitat nici odată, cînd împotriva, era mîndru că și-a început ascensiunea către culmile științei de la nivelul de modest institutor al unei școli primare. Dornic să stimuleze afirmarea întregului învățămînt românesc, el nu a pregetat, atunci cînd ajunsese un reputat savant, să alcătuiască, alături de alți cîțiva remarcabili oameni de știință — O. Onicescu, A. Angheliescu, Gh. Bratu — o aritmetică pentru clasa I de liceu, manuale de geometrie pentru

clasele a II-a și a III-a, precum și manuale de algebră pentru clasele a IV-a și a V-a.

Maestrul Pompeiu era profund uman și umaniza tot ce trecea prin țința lui, într-un amestec cald și înțelegător față de tot ce înalță și coboară, în limitele eticii omului care năzuiește spre idealuri senine. Adesea îl vedeam ca pe un Anatole France al matematicii, spumos, scripilor și profund fără sfîrșit, risipind surîzător o vervă potolită în care ironia înveșmînta o viziune înnoitoare a tot ce-l stimula imaginația. Gîndirea lui Dimitrie Pompeiu, înzestrată cu o deosebită forță și imaginație creatoare, era dublată de o generozitate științifică rară. Datorită acestor calități s-a format în jurul lui o strălucită școală matematică, care a dezvoltat nenumăratele lui idei fecunde, originale și surprinzătoare.

Creația sa, creionată în lucrări scurte și surprinzătoare ca anecdotele cu care ne regala, este formată din puncte de diamant care au însemnat tot atîtea filioane. Ea este vie și azi și crește mereu, dînd strălucire multora dintre cei ce au fructificat-o și care îl iubesc chiar dacă nu l-au cunoscut decît prin ea.

UN ÎNCEPUT PROMIȚĂTOR

Hotărârile partidului cu privire la îmbunătățirea activității pionierilor, primite cu entuziasm și simț de răspundere de către cadrele didactice din orașul Constanța, au orientat preocuparea acestora spre găsirea unor forme și procedee care să răspundă cel mai deplin intereselor copiilor, sarcinilor educative pe care școala urmărește să le îndeplinească nemijlocit în procesul de învățământ.

Membrii consiliilor pionieresti din școli — învățători și profesori, părinți, specialiști din producție etc. — au chibzuit cu grijă asupra formelor de activitate ce urmau a fi inițiate în lumina noulor acte statutare ale mișcării pionieresti. Ca urmare, încă din prima lună a toamnei, cu sprijinul organizațiilor de partid, comandanții unităților și al detașamentelor, antrenând cu pricepere colectivele de pionieri, au și realizat primii pași într-o activitate menită să canalizeze pe cele mai bune căi energia și spontaneitatea copiilor, imaginația și dorința de afirmare specifice vârstei lor.

În cercuri — activități plăcute și instructive, cu caracter original

Au și luat ființă și au început să-și desfășoare activitatea 234 de cercuri pe obiecte de tineri matematicieni, fiziceni, chimiști sau geografi, de iubitori ai tehnicii, ai literaturii sau istoriei, ai desenului, picturii, teatrului, ai muzicii instrumentale, ai dansului. În același timp s-au organizat și unele cercuri cu un specific deosebit: cercurile micilor marinari, ale pescarilor amatori, ale apicultorilor, columbofililor, sericicultorilor, micilor gospodari etc. Nu au fost neglijate nici cercurile de mici fotografi, de radioamatori, de mini-indemnitici.

Consultându-i pe pionieri, interesându-se de inclinațiile lor, cei care îndrumă activitatea cercurilor au căutat să-i atragă de la început în activități interesante, plăcute, instructive cu caracter original. Membrii cercurilor de instalații și construcții electrotehnice de la Școala generală nr. 4, de pildă, confecționează transformatoare necesare experiențelor de laborator, sonerii, lămpi. Activitatea lor va fi întregită de întâlniri cu inginerii de la întreprinderea „Energia”, de la Termocentrala „Ovidiu II” etc. Micii geografi de la Școala generală nr. 27 execută hărți în relief ale orașului și regiunii. Pionierii apicultorilor de la Școala generală nr. 25 din Constanța au participat la o întâlnire cu apicultorii exper-

imentati din oraș. La rindul lor, prietenii naturii de la Școala generală nr. 5 au început să studieze flora pădurii Basarabi. Ei își vor completa cunoștințele însușite în acest studiu cu prilejul vizitei la Institutul de cercetări marine de la Aghiza, al excursiilor în Delta, al expedițiilor imaginare pe urmele unor naturalști iluștri, al vizionării unor filme documentare. Deosebit de atractivă este activitatea micilor marinari, care își însușesc noțiuni privind conducerea navei și orientarea, studiază plini de interes hărțile marine, învață să cunoască tradițiile marinei românești și se pregătesc să participe la interesante plimbări pe mare, cu vaporasul.

Excursii, expediții, turism

De altfel plimbările, excursiile, expedițiile, turismul ocupă un loc important în activitatea multor pionieri constănțeni. În aceste frumoase zile de toamnă, numeroase detașamente au pornit pe urmele trecutului milenar al cetății din care s-a născut orașul de astăzi. Ei cercetează zidul de nord al cetății Tomis, Mozaicul roman, edificiul vechiului port, galeriile subterane care brăzdează centrul orașului de odinioară. Îndrumați de arheologii și profesori, pionierii descifrează tăinele descoperite cu prilejul săpăturilor pentru ridicarea construcțiilor moderne care împodobesc Constanța zilelor noastre. Fișele jurnalelor pionieresti încep să fie acoperite cu numeroase date și cifre aflate în această interesantă activitate de cercetare. Alături de însemnările privind trecutul se înșiră altele, tot mai multe, ce consemnează realizările dobândite de întreprinderile orașului, de instituțiile lui social-culturale, roadele muncii desfășurate pe vastul șantier al portului său pe santierul de construcții.

În același timp, pregătindu-se pentru drumețiile și excursiile de durată pe care le vor face în viitor, pionierii vizionează filme documentare care prezintă bogățiile și frumusețile patriei, monumentele și locurile istorice, cercetează albume, consultă hărți, învață să se orienteze cu busola și după marcaje turistice, să construiască adăposturi folosind posibilitățile naturale etc.

Concursuri și competiții

Urmărind să stimuleze în rîndurile pionierilor spiritul de emulație și să atragă masele de copii la activități cit mai interesante, Consiliul orașenesc al Organizației pionier-

lor din Constanța își propune să organizeze pentru ei o serie de concursuri și competiții care au început să fie pregătite de pe acum. A fost interesant, de pildă, un concurs pentru cea mai interesantă activitate de cercetare. El se va desfășura în tot cursul anului școlar, în trei etape, ce vor coincide cu sfârșitul trimestrelor. La sfârșitul fiecărei etape cercurile vor organiza expoziții în care vor prezenta realizările obținute.

În zilele lui decembrie, cînd vom sărbători cea de-a 19-a aniversare a Republicii, detașamentele de pionieri din clasele a VI-a și a VII-a se vor întrece într-un concurs cu caracter de masă, intitulat „Vă cunoașteți orașul natal?”. Iar la sfârșitul lunii mai, tinerii turși vor lua parte la un concurs de orientare turistică.

Foarte îndrăgite de pionieri sînt competițiile sportive. Pe stadioane și în sălile de sport, micii handbaliști, baschetbaliști, atleți și gimnști își dovedesc măiestria întrecându-se în primele probe ale competiției dotate cu „Cupa pionierilor”, competiție care antrenează, pe tot parcursul primului trimestru al acestui an școlar, peste 2000 de copii și care se va încheia în primele zile ale vacanței de iarnă, cu pasionantele întreceri ale concursurilor finale.

Serbările cîmpenești și activitatea artistică vin să completeze în chip plăcut și atractiv activitatea pionierilor constănțeni. Încă din aceste zile de început al anului școlar s-au pus bazele unui ansamblu de cîntec și dansuri ale pionierilor, ansamblu la alcătuirea căruia își vor trimite reprezentanți toate unitățile și din care nu vor lipsi o puternică formație corală (de 1000 de pionieri), o orchestră și o fanfară, o echipă de dansuri (cu circa 200 de dansatori) și un ansamblu de estradă. Primele piese din repertoriul ansamblului au și fost date în studiu.

Consiliul orașenesc al Organizației pionierilor, îndrumat în permanență de către Comitetul Orașenesc P.C.R., urmărește să stimuleze și să generalizeze toate formele de activitate care se dovedesc eficiente în activitatea cu pionierii, astfel încît aceasta să devină un ajutor prețios al școlii în munca de instruire și educare a tinerei generații. Entuziasmul cu care oamenii școlii au primit hotărârile partidului cu privire la munca cu pionierii, propunerile valoroase făcute de ei, precum și primele rezultate obținute sînt o garanție că sarcinile ce ne-au fost încredințate vor fi realizate pe deplin.

T. MAREȘ
președintele Consiliului orașenesc
al Organizației pionierilor din Constanța

Studiul noțiunilor de fonetică

Je chanterai — Je chanterais.

Pornind de la ideea că problemele de fonetică trebuie să stea în atenția profesorului nu numai în perioada de început a predării unei limbi străine, acord o atenție deosebită studiului ei pe tot parcursul predării. Se știe doar că, dacă pronunțarea și intonația nu sînt corecte, atunci cei ce vorbesc riscă să nu fie înțeleși.

Desori elevul care învață limba franceză pronunță de exemplu substantivul le banc fără nazalizare, ceea ce face ca el să se confunde cu adjectivul bas. De felul cum se accentuează se înțelege dacă e vorba de propoziția le jardin est ouvert sau de le jardin est tout vert. Și tot fonetica este cea care precizează sensul paronimelor mais-mes; vite-vidé; etc. al omonimelor la faim-la fin-fin; la chaire-la chair-cher-cher etc. Pe de altă parte, fonetica este legată de studiul gramaticii. Formarea femininului unor adjective nu se poate explica decît cu ajutorul foneticii:

blanc-blanche; frais-fraiche. Aceași observație o putem face și în explicarea deosebirii graficiei a verbelor la viitor și la condițional prezent:

Relese deci că foneticii trebuie să i se acorde o atenție de prim ordin, studierea ei trecînd dincolo de stadiul inițial. Dacă în primul an de studiu explicăm elevilor fenomenele cele mai importante, în anii următori rezervăm fiecare oră 3—4 minute pentru studiul sistematic al foneticii, pentru ca ei să-și însușească bine tehnica pronunțării corecte a sunetelor, și totodată tehnica unei bune intonații a frazei franceze.

În predarea noilor cunoștințe de fonetică urmăresc în primul rînd înțelegerea faptelor de limbă, astfel încît elevii să-și dea seama că pronunțarea sau accentuarea incorectă schimbă sensul cuvintelor. Fără să omitem să pronunțăm corect și să înțelegem corect în momentul urmării se ca noțiunile să fie corect asimilate. Numai în felul acesta se va forma automatismul care ușurează apoi exprimarea în limba străină, ajungîndu-se în scurt timp la o lectură expresivă și la o conversație bogată în idei.

VAL BENTA
Liceul „C. Negruzzi”
Iași



DINTR-UN FISIER DE CARACTERIZĂRI ALE ELEVILOR:

„În toți anii de liceu a dovedit o fire tristă, chiar melancolică. Mă gîndesc să-l orientez spre o profesie care să-i înlăture aplecarea spre tristețe. De exemplu, spre secția de comedie a Institutului de Teatru”.

„Acest elev de la secția serală munceste în producție ca „lucrător comestibil”.

„Deși este o dousă generație care descifrează șifra cărții, a fost mereu corect în memorie, dar gîndirea nu este constant logică. Nu are înțeles stratificat al ierarhiilor, de aceea nu respectă pe toți profesorii și nici conducerea școlii... Nu are spirit de observație accentuat, dar vede partea comică a obiectelor și fenomenelor, de aceea rîde spontan ca și în cazul la cinematograful: cînd este tragedie, el rîde... Dorește să urmeze agronomia. Dacă va face un efort pentru întreprinderea sa, cred că va fi o bună agronomă, căci are un fizic robust”.

DE LA O LECTIE:

Școlarul (povestind după o imagine colorată din abecedar): În această ilustrație, noi vedem...

Învățătorul (întrerupîndu-l): Nu v-am învățat așa. Ascultă încă o dată: În această ilustrație noi vedem...

Școlarul: În această ilustrație... Tovarășă învățătoare, ilustrată nu înseamnă o carte poștală cu poze?

Învățătorul: Nu mai fă pe deșteptul. Altfel, riscă să-ți dau un doi, să-ți mîntă că nu tu ești pus să-mi faci mie corectura!

(Culese de prof. I. VEGA și prof. N. STROIESCU)



Simpozion de geografie aplicată

De curînd a avut loc la Cluj simpozionul național de geografie aplicată. La acest simpozion, organizat sub auspiciile Academiei Republicii Socialiste România și Ministerului Învățămîntului, au participat cadre didac-

lice de specialitate din învățămîntul superior, cercetători din Institutul Academiei, precum și profesori din învățămîntul de cultură generală. Simpozionul a evidențiat preocupările fecunde ale geografilor români pe tărîmul studiilor de geografie aplicată, în care se manifestă în ultimii 8—10 ani, pe plan mondial, valoroase tendințe noi, legate îndeosebi de folosirea cercetărilor din domeniul geografiei în scopul dezvoltării economice.

Lucrările simpozionului au fost întregite de o expoziție bogată care ilustrează rezultatele unor cercetări geografice. În cadrul acesteia au fost prezentate hărți, stampe, cărți care demonstrează vasta activitate de cercetare

efectuată de geografii noștri. Materialele expoziției au fost cercetate cu mult interes de profesorii de specialitate din licee și școlile generale, ele constituind prețioase surse de informare asupra literaturii de specialitate și oferindu-le sugestii pentru munca lor de cercetare științifică.

Sesiune de manifestări științifice

Societatea de științe fizice și chimice din Republica Socialistă România organizează în zilele de 20—23 octombrie 1966, o sesiune de manifestări științifice. Vor avea loc, cu acest prilej, un simpozion de fizică, cu tema „Spectroscopia hertziană. Re-

La cercurile pedagogice

Învățătorii și profesorii din raionul Sînicolaul Mare, regiunea Banat, desfășoară,

în cadrul cercurilor pedagogice, o susținută activitate pentru ridicarea continuă a nivelului lor profesional.

La începutul acestui an școlar, cu prilejul primelor sesiuni ale cercurilor pedagogice, pe lângă discutarea unor aspecte legate de planificarea calendaristică a materiei, cadrele didactice au dezbătut unele probleme legate direct de îmbunătățirea predării. La cercurile de română, de exemplu, s-au abordat probleme privind contribuția studiilor limbii și literaturii române la educarea moral-cetățenească și estetică a elevilor; la cercurile de istorie s-au purtat discuții despre căile de dezvoltare a gîndirii materialist-

torice a elevilor; la cercurile de geografie au fost abordate probleme în legătură cu desfășurarea activității în afara de clasă la acest obiect. În general, discuțiile din cercuri au ajutat cadrele didactice să-și înceapă mai bine munca în noul an școlar și au constituit o orientare valoroasă pentru cadrele didactice tinere. Pentru viitoarele sesiuni ale cercurilor pedagogice din raionul Sînicolaul Mare s-a prevăzut din vreme o tematică variată, menită să stimuleze interesul învățătorilor și profesorilor. Sînt prevăzute de asemenea lectii deschise, schimburi de experiență, precum și alte activități practice.



Prof. Gheorghe Agapescu de la Liceul nr. 2 din Bacău demonstrînd producerea trîmetului.

ÎNDRUMĂRE

Lucrările științifice și condițiile elaborării lor

În actuala formă de organizare și perfectionare a pregătirii cadrelor didactice, obținerea gradului II și a gradului I este condiționată de elaborarea unor lucrări științifice cu aplicații metodice sau generalizări teoretice de specialitate. Această cerință se află în consensul tradițiilor și perspectivelor cercetării științifice din țara noastră, a căror valoare a fost relevată o dată în plus la recența sîrbătorire a centenarului Academiei Republicii Socialiste România.

Lucrările elaborate trebuie să corespundă exigențelor teoretice și practice ale științei în etapa actuală de dezvoltare a societății și a școlii românești; mai mult, ele trebuie să contribuie nemijlocit la o mai bună organizare și la dezvoltarea pe o treaptă superioară a muncii metodice în fiecare specialitate, ca și a practicii învățămîntului nostru. Este vorba, așadar, de o creație a valorii practice, cu influențe integratoare asupra achizițiilor teoretice. Trebuie să fim de acord că o lucrare care nu aduce o astfel de contribuție, oricît de modestă, nu-și are sensul.

Implicit, deci, se pune problema de principiu dacă profesorul din școala generală trebuie să fie și un cercetător științific la nivelul sarcinilor sale. Sînt toate premisele pentru a admite că studentul care și însușește în anii facultății tehnica și metodologia cercetării științifice poate continua cu succes, ca

profesor, această muncă, mai ales cînd faptul concret — practica învățămîntului — este la îndemîna sa. Evident, trebuie operate unele diferențieri de sarcini și de cerințe între munca științifică a profesorului și cea a cercetătorului din institut sau universități. Faptele ne-au arătat însă că într-o serie de probleme de reală valoare teoretică și practică muncă sistematică și entuziasmată a multor profesori a îmbogățit datele teoretice și a perfecționat metodele și procedeele de lucru în specialitate. În istoria școlii românești sînt multe figuri luminoase de profesori secundari ale căror lucrări s-au înscris ca o contribuție strălucită în patrimoniul științei și al învățămîntului românesc. Multe din lucrările valoroase publicate recent au avut la bază cercurile pedagogice ale școlii, au trecut apoi la sesiuni științifice, s-au dezvoltat și precizat în lucrări de gradul II, în fine s-au generalizat în publicații de prestigiu. Astfel de lucrări depășesc durată efemeră a unei probe de examen, înscrinduse ca o contribuție reală la rezolvarea problemelor învățămîntului nostru.

Se prezintă însă, la examenele de grad, și lucrări necorespunzătoare, simole naratiuni de fapte, expunerii simple, sterile, lucrări lipsite de orice documentare, compilări etc. Desigur, trebuie avute în vedere și greutățile obiective care intervin în elaborarea acestor lucrări. Ele pot

fi uneori complexe, dar nu de neînălțat.

Ținînd seama că mulți profesori lucrează în prezent la elaborarea lucrărilor cerute la examenul pentru gradul II, iar alții pregătesc lucrări pentru examenul de gradul I, așa dori să-mi spun părerea asupra cîtorva aspecte generale implicate de cercetarea științifică.

Elaborarea oricărei lucrări trebuie să fie precedată de o informare bibliografică minuțioasă asupra modalităților și a stadiului de rezolvare a temei pe care o abordează, alit în literatura de specialitate din țară, cit și în cea de peste hotare. Abia după aceea se poate trece la lucru.

Să luăm, ca exemplu, schema ¹ unei lucrări experimentale care s-ar putea generaliza la domenii largi și ar permite o mai eficientă succesiune a analizei faptelor, a ipotezelor și soluțiilor proiectate:

1. Observarea îndelungată a faptelor, consemnarea lor fidelă în vederea unei cunoașteri cit mai precise a fenomenului cercetat;
2. Stabilirea ipotezelor pe baza relațiilor dintre fapte, în direcția celor mai veridice soluții;
3. Experimentarea propriu-zisă, care are ca scop verificarea ipotezelor de lucru (aici pot fi coroborate și alte metode de cercetare);
4. Erpunerea rezultatelor obținute și interpretarea lor;
5. Concluziile cercetării.

Cu toate că această schemă are un caracter destul de larg, ea nu poate fi aplicată mecanic la diversitatea domeniilor de cercetare, și trebuie luată ca un îndrumător de sistematizare a investigațiilor și adaptată diferitelor specialități și tematicii. O importanță deosebită trebuie acordată alegerii metodelor și procedurilor, preciziei și fidelității în înregistrarea faptelor, evitării greșelilor metodologice. Dintre metode, cea mai accesibilă profesorului este observația. Ea are multe avantaje, dar și dezavantaje, și de aceea trebuie coroborată cu experimentalul și cu alte metode de investigație. Întrucît experimentalul de laborator este mai greu accesibil cercetătorilor din școală, el poate fi înlocuit, în mare parte din lucrări, cu experimentalul psihologicopedagogic, datorită căruia observația capătă un caracter provocat, fenomenul cercetat putînd fi repetat și verificat ².

Ipotezele pe care le formulăm în lucrare constituie presupuneri, supoziții, anticipări, care urmează a fi verificate și confruntate: ele se elaborează pe baza relațiilor dintre fapte și modificările lor. Condiția unei ipoteze bune este să fie reală, să fie verificabilă pe cale directă sau indirectă și să dea un răspuns real la problema cerută.

Așa cum am arătat mai sus, diversitatea profilului lucrărilor din diferite specialități nu poate fi e-

puizată numai prin jaloanele indicate aici; ele constituie însă sugesții și pot ajuta la găsirea altor jaloane, care să corespundă problematicii abordate și să asigure o tratare personală și originală.

Pe lângă concepția cercetării, pe lângă orientarea conținutului ei, are o mare însemnătate forma în care este realizată, parte integrantă unitară a lucrării. Ansamblul aspectelor care definesc forma, rigurozitatea datelor prezentate, onestitatea lor, citarea bibliografică corectă prezintă totodată probleme de etică în cercetarea științifică. Neglijarea acestor aspecte, încălcarea unor cerințe poate face ca unele chestiuni de formă să se transforme în aspecte esențiale de conținut. Se răsesc din nefericire, în lucrările prezentate la examenele de grad, destule exemple de acest fel, unele frizînd totemal latura morală a problemei.

Trebuie subliniat că buna desfășurare a cercetării, ca și elaborarea propriu-zisă a lucrărilor științifice ale cadrelor didactice presupun o informare continuă, bogată și multilaterală, generală și de specialitate. Foarte binevenite ar fi, în această direcție, o mai largă colaborare cu catedrele universitare și cu cele ale institutelor pedagogice, precum și cu institutele de cercetare, ca și utilizarea mai largă de către candidații la consultanță date de către I.P.C.D. În același timp, experiența conducerii lucrărilor de doc-

torat atestă că este indicată organizarea unui sistem de îndrumare periodică, dinăd caz, a acestor lucrări, prin conducători științifici de specialitate.

Susținerea lucrărilor în comisiile metodice, în cercurile pedagogice, la lectorate și la sesiunile societăților științifice ale cadrelor didactice ar putea contribui la îmbunătățirea lor continuă pe baza observațiilor ce se fac. De asemenea, publicarea fragmentară sau integrală a unor lucrări elaborate de profesori din școala generală poate determina discuții în sprijinul clarificării problemelor.

Alcătuite cu seriozitate, lucrările științifice ale cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală pot constitui contribuții valoroase la dezvoltarea pedagogiei și școlii românești.

DORIN DAMASCHIN
doctor în științe
Universitatea București

¹ Paul Fraisse, Jean Piaget: Traité de Psychologie Experimentale, vol. I. Histoire et Methode.

² I. Cornea: Rolul Experimentului în cunoașterea științifică. Editura științifică — București 1961.

PREGĂTIREA DE SPECIALITATE ÎN LICEUL DE ARTĂ PLASTICĂ

OPINII

PE MARGINEA EXPOZIȚIEI ANUALE

AL. CIUCURENCU:

Rezultate frumoase. Lucrări bine compuse, echilibrate, organizate. Lucrări luminoase colorate. Buna și limpede aplicare a principiilor de compoziție, simțul corect al culorii, diversitatea naturală și liberă a vizionilor din pictura expusă, cu un cuvânt bun gust prezent, dovedesc o îndrumare competentă, stimulatoare, făcută de profesori cu măsură, în sensul diversității de simțire și de aptitudine a elevilor. O expoziție interesantă și reușită.

LUCIAN MURNU:

Apreciez aspectul „aerisit” al expoziției și bunul gust în alegerea lucrărilor. El depinde, mai ales la pictură, ceramică și gravură de poziția proprie a elevului, specifică vârstei. Remarc această în special pentru pictură și gravură, spre deosebire de sculptură, unde tendința de ostentație, de decorativitate, lipsesc unele preocupări de o căldură mai firească vârstei. Expoziția constituie o realizare din care putem trage concluzii optimiste.

ȘT. SEVASTRE:

Dezvoltarea elementului creator în cadrul liceului nostru a făcut posibilă diversitatea stilistică existentă în comunitatea de idealuri a elevilor. Pe viitor ar fi de dorit o largire a studiilor aplicative, mai corespunzătoare complexității vieții noastre contemporane.

MAC CONSTANTINESCU:

Cunosc activitatea școlii încă din timpul anului, când am vizitat-o de mai multe ori. Aceasta îmi îngăduie să subliniez legătura organică dintre aceste lucrări „libere”, recoltate din practică, și studiile de atelier ale elevilor, mai riguroase. O constatare generală: bunul gust. Diversitate și unitate de viziune în același timp — diversitate de simțire, unitate în corectă interpretare a naturii din peisaj. Toate acestea demonstrează o îndrumare competentă din partea profesorilor școlii.

TEODOR DAN:

Expoziția prezintă o parte a muncii elevilor. Ea trebuie cunoscută — ca schimb de experiență — și de alte școli, după cum și școala noastră ar trebui să cunoască realizările altora. Ar fi bine ca o parte din creațiile elevilor să ajungă și în mediul de lucru al muncitorilor.

Rolul pe care trebuie să-l îndeplinească liceul. Ce arată expoziția? Citeva probleme majore. Măsuri care se impun.

Devenită tradițională, expoziția elevilor Liceului de artă plastică din București și-a deschis de curând din nou porțile în două pavilioane din parcul Herăstrău. Lucrări de pictură, gravură, sculptură, precum și câteva piese de ceramică și textile înfățișează publicului capacitatea unor adolescenți de a-și exprima ideile, sentimentele prin culoare, linie și formă. Relevind talente, expoziția constituie în același timp, un prilej de reflecție legate de pregătirea în școală a viitorilor artiști plastici. Dorind să facă cunoscute cititorilor câteva din problemele acestei pregătiri, redacția gazetei noastre invită la o discuție, în fața lucrărilor expuse, un grup de profesori ai Institutului de artă plastică și al liceului.

Una din primele probleme discutate a privit rostul, scopul liceelor de artă plastică. Sint acestea numai o etapă în calea pe care o urmează pregătirea viitorilor studenți ai institutelor de specialitate, au drept scop să furnizeze cadre medii în domeniul artelor plastice sau rămân simple licee — cu un program special, ce-l drept — menite să dea absolvenților un grad de sensibilitate artistică mai evoluat și cu mai multă receptivitate față de problemele artei? Firește, nu poate fi exclusiv vorba în licee de artă plastică, de pregătirea pentru institutele cu același profil. De altfel, institutele nici nu ar putea absorbi numărul total al absolvenților acestor licee. Pe de altă parte nu este logic nici ca liceele de

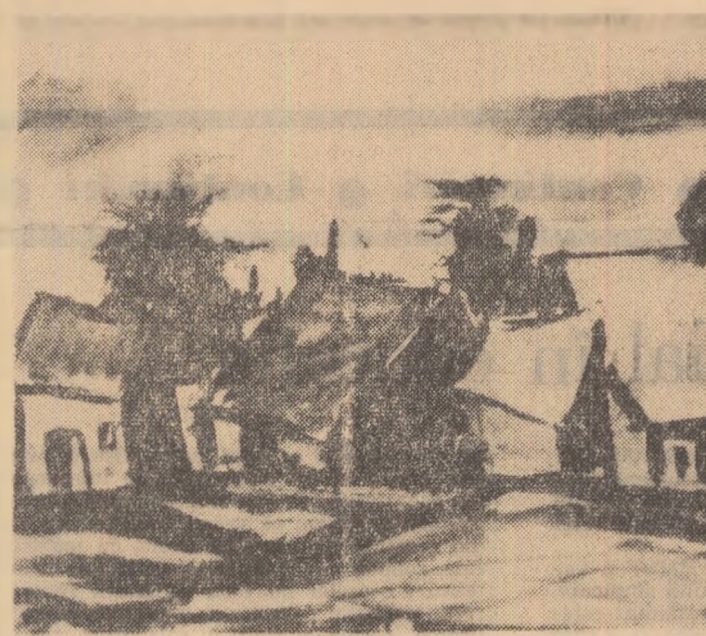
artă plastică să funcționeze numai pentru a da unor lăini pregătirea necesară în scopul înțelegerii adâncite a acestor arte. Apare limpede că, în fapt, liceul de artă plastică îi revine datoria ca prin selecție, să ușureze calea talentelor adevărate spre institut, funcția sa, în plus față de liceul de cultură generală, fiind tocmai aceea de a recunoaște talentul din vreme, de a-l dezvolta, de a-l pune la îndemână mijloacele specifice de afirmare.

De aici decurge, ca o primă sarcină a liceelor de artă plastică, necesitatea de a-și selecționa cu deosebită grijă elevii. Ar fi desigur greu ca această selecție să fie pe deplin realizată de la început, din momentul intrării elevilor în liceul de artă plastică. La vârsta respectivă, înclinațiile observate de părinți sau profesori sint nu o dată înșelătoare și destule iluzii se pierd pe drum. Pe parcurs, însă, vocațiile se precizează și, de aceea, ar trebui găsite cât mai repede o nouă selecționare, efectivă de data aceasta, care să permită liceului a păstra numai acele elemente care manifestă înclinație certă. Firește, nu se poate da cu ușurință o soluție într-o problemă atât de complexă. Ea însă poate să fie studiată, tocmai pentru a spori eficiența socială a liceului de artă plastică. În orice caz, pînă atunci — așa cum pe drept cuvânt releva artistul popularul Al. Ciucurencu — rolul liceelor de artă plastică este de a da o bună educație artistică elevilor săi, ținând în permanență seama de ne-

cesitatea depășirii adevăratelor talente și creîndu-le posibilități de dezvoltare care să le ajute în mod substanțial pătrunderea mai departe în Institutul de artă plastică.

Expoziția liceului din Capitală arată că aici au fost descoperite și incurajate destule talente. Dar au ajuns acestea la o creație artistică propriuzisă, sau totul se mărginește la simple căutări artistice? A răspunde la această întrebare înseamnă a cerceta însuși modul în care liceul își îndrumă elevii.

Este îndreptățit faptul că profesorii folosesc larg metodele tradiționale care, verificate de-a lungul a mulți ani, au dat numeroase rezultate valoroase, ce depășesc tiparele unor simple căutări. În același timp, au dat roade deosebit de pozitive o serie de mijloace noi utilizate în prezent. Practica de vară, de exemplu — procedeu nou față de vechea școală, în care tiparele de studiu erau mereu aceleași: natură statică, portret, tors — da puțină unei reale îmbogățiri a paletelor elevilor, lucru subliniat de participanții la discuția noastră în comentariile lor pe marginea lucrărilor expoziției. Un aport serios în pregătirea pentru atingerea veritabilei creații artistice îl constituie recenta introducere în planul de învățământ a studiului compoziției, care stimulează mult fantazia creatoare. Într-un trecut nu prea îndepărtat, pornindu-se de la părerea greșită că fantazia creatoare descrește pe măsură ce se dezvoltă spiritul de observație, lucrările tematice nu constituiau o preocupare esențială, totul bazându-se numai pe studiu după natură. Aceasta a limitat posibilitățile elevilor, i-a împiedicat să treacă de la simpla imitație a naturii la exprimarea realității lor launtrice, a acelei realități launtrice pe care realitatea obiectivă trebuie doar s-o corecteze. S-o îndrepte cum afirma E. Delacroix, s-o facă să devină un dicționar din care artistul să-și poată extrage datele necesare rezolvării problemelor puse de creație. Firește, ca viitorii artiști trebuie determinați înțeles să observe realitatea în ceea ce are ea emoțional din punct de vedere plastic și apoi, pe măsura dezvoltării lor, să fie îndrumați spre stăpînirea acestei realități, spre întuirea sensurilor ei adînci și a marilor sale bogății tematice. Numai prin stimularea fantaziei creatoare a elevilor se poate ajunge la stadiul în care ei încep să lucreze cu idei născute în mod firesc în cursul practicii de atelier — treaptă indispensabilă pentru a se ajunge la bunul gust artistic. Un asemenea bun gust nu rezultă la creatorul de artă ca un produs final al unei simple ecuații chimice, ci este atins numai de un talent bine îndrumat. A fost el oare cuce-



rit de elevii care expun în expoziția Liceului de artă plastică? Pentru a putea răspunde acestei întrebări este necesar să parcurgem puțin expoziția.

Peisajul realizat de Nicolae Șerban, Casele moldovenești ale lui Valeriu Geadic, Curtea interioară a lui Romeo Zamfirescu, ca și picturile lui Adrian Șuşnea, Florica Tutoveanu, Maria Speriatu etc., gravurile Măriucăi Brincoveanu (Tăran), ale Ancăi Șesan (Idilă) ori ale lui Dan Gheorghiu (Drum de țară) vădesc talent și o reală putere de expresie. Sint izbutite și unele obiecte utilitare din domeniul ceramicii și textilelor, ca și unele sculpturi: Zimbru realizat de Gheorghe Simion, Capul de țaran, sculptat în piatră de Dumitru Manolache și altele. Multe lucrări — îndeosebi cele din domeniul picturii și gravurii, dominante în cadrul expoziției — arată că elevii s-au încadrat în climatul unei bune muncii artistice. Chiar dacă unele stingăcii, unele stridențe vădesc lipsa experienței artistice, se poate afirma că, în general, expoziția au ceea ce se numește bun gust.

Pentru ca pregătirea elevilor să fie încă mai adîncită, pentru sporirea eficienței învățămîntului mediu artistic, ar fi necesar, după cum au arătat participanții la discuția inițiată de noi, ca elevii să fie mai mult stimulați prin organizarea mai frecventă a expozițiilor, prin cronici asupra acestora în presă, prin premii etc. Ar fi indicat și ca lucrările reușite să „circule”: să nu intre, după expunere, în pivnițele școlii, ci să ajungă, ca material artistic de dotare (tablouri, gravuri etc.) la școlile din țară, pe baza unei trieri competente.

Participanții la discuție au socotit de asemenea necesar să se găsească posibilități de largire a studiului diferitelor tehnici aplicative — mozaicuri de piatră și marmură colorată, frescă, ceramică mai variată ca formă, metal bătut, lemn sculptat — în spiritul tradiției noastre populare din aceste domenii. Ei au arătat că aceasta ar amplifica gama preocupărilor elevilor, i-ar face să răspundă mai bine cerințelor multiple și variate ale vieții contemporane. Nu e vorba, desigur, de o limitare la astfel de studii aplicative, care ar transforma liceul de artă plastică într-o școală cu profil meșteșugăresc. Liceul trebuie să-și păstreze, neîndoiebnic, specificul său. În această ordine de idei s-a semnalat însă că ar putea fi luată în considerare problema înfrînării unor școli profesionale cu caracter meșteșugăresc aplicativ, în domeniul artei, care să formeze în mod special tehnicienii ai artelor plastice, auxiliarii ai procesului de creație artistică: lucrători în ipsos și bronz, executori de gravuri etc. care devin tot mai rari.

În sfîrșit, participanții la discuție au fost de părere că trebuie îmbunătățite condițiile de lucru în Liceul de artă plastică. S-a sugerat, între altele, să se construiască în Capitală — și eventual și în alte centre — clădiri adecvate în mod special acestui tip de liceu, cu ateliere luminoase și utilaj corespunzător și care să poată primi un număr mai mare de elevi — lucru cerut de talentele existente, de nevoile culturii și ale producției utilitare, ca și de necesitățile de cadre pentru învățămîntul artistic.

D. TEODORU

A fi sau a nu fi... elev

La sfîrșit de săptămînă, de obicei, familiile își organizează răgazul zilei de odihnă în felurile chipuri. Unii pleacă în excursii, alții fac vizite rudelor și prietenilor, sau vizionează spectacole. Cei mai mulți părinți, atenți față de educația copiilor lor, fac din zilele destinate responsabilului tot atîtea ocazii de sănătoasă destindere fizică și spirituală a acestora.

Spre mîhnirea noastră, a tuturor, întîlnim și situații care contrastează izbitor cu acest mod de comportare. Într-adevăr, sint și părinți care consideră că în zilele libere elevii pot fi „eliberați” și de orice supraveghere. Rezultatul este că simbăta după amiază sau duminică, tineri pe care îi întîlnim de multe ori în drum spre școală nu mai seamănă nici pe departe cu ceea ce sint ei în timpul săptămîinii. Uniforma a dispărut. În mina băieților, în locul ghiozdanului apare țigara. Fetele au un mers stîlcit, pe locuri disonante cu tinerețea lor, un păr tapat în locul pieptănăturii încadrat de cordelulă. Unii, cocoșiți în fața barurilor, stau ceasuri la rînd în fața unui pahar cu pal. Pînă tirau, spre miezul nopții, bat bulevardele încolo și înapoi, poposesc din vitrină în vitrină, sau se opresc lîngă mașinile staționate pe stradă plini de falsul sentiment al importanței lor. Nu-i de mirare că, la ore tirzi, să fii oprit și solicitat mai mult sau mai puțin insolent: „Aveți un foc?” și să auzi replicile cetățenilor indignați:

— Haial elevi!”
Sint ei singuri de vină? Categorie că nu. Deopotrivă sint vinovați părinții. Și să nu uităm că aici ne revine o răspundere foarte importantă și nouă, educatorilor. Știm bine doar, cu toții, că sarcinile noastre nu se opresc la poarta școlii, ci trec dincolo de ea. Avem datoria să le explicăm elevilor — și părinților lor — că timpul liber are și valoare socială, nu numai individuală, că a face conștient spiritului bulevardier înseamnă a avea o atitudine capitulardă față de ceea ce societatea noastră respinge cu hotărîre.

Se uită prea devreme că elevii — chiar cei din ultimele clase — sint încă departe de a fi maturi și de a înțelege corect și pe deplin viața. Cred, de aceea, că trebuie să întărim munca educativă în rîndul acestor elevi și să stringem colaborarea cu părinții lor, înțelegînd că avem calitatea de profesori nu numai în timpul în care ne predăm disciplina, ci în tot timpul în care tinerii sint elevi.

Prof. TEODOR ILIESCU

Al doilea sistem

Era singur. Un copil... În această privință ochiul dascălului este metrologic exact: citeva „liniute” peste sau sub 16 ani. Fragilitatea fi era subliniată de mobilitatea stilizată al barului de zi, de taburet și de mîșca pe care nu te-ai fi mirat să-ți vezi jucîndu-se cu plastilină. Dar minile lui mularu paharului de coniac și țigara Chester, cumpărată cu bucată. Avea ochelari și cămașă cu mineci scurte, scoțindu-i la umeală brațe slăbuțe de adolescent cocosiș. Indiscutabil, acasă, mămica îi dădă vitamina C la cafeaua cu lapte și trăiește consultînd, ca pe un oracol, cîntarul. Ii spune — îmi imaginez — Bebe sau Puiu, dacă nu cumva coboară și mai mult pe scara diminutivelor, și-i strecoară în buzunar bani de lapte bătut și covuri „Sinaia”.

Era, vădit, un neofit. Privirea vag triumfătoare și cert nesigură trăda „botezul barului”. Băiatul era totodată uluit și încîntat de democraticismul localului public care îi conferea un subit majorat printre consumatorii ceilați, oameni în toată firea. Și declina generos această beție a personalității, pipînd vitrina cu privirea-i mioapă și declarîndu-și nestîpînit euforia:

— Mă vedeți? M-ați văzut? Beau, fumez... E bine?
Ei, da, băiatul nu se înșela, atrăgea toate privirile. Ii compătineam și în același timp îmi părea rău că miopia îi ascundea sensul acestor priviri:

— Ia te uită, mucosul...
Băiatul se rotea cu ifos, încîntat... Urmăream această neînțelegere între copilul ce domina de pe taburet confluența a doua bulevarde, crezîndu-se admirat, și mulțimea care îl percepea cu oroare.
Băiatul voia să-și aprindă o nouă țigară și cum ritualul trebuia terminat, tocmai căuta un alt fumător printre mese, cînd l-am apucat de mîin:

— Unde ți-ai lăsat ghiozdanul?
— Ce? Ghiozdan? S-a bîlbîit surprins ca și cum l-aș fi smuls țigara din gură. Nu sint elev...
Faptul că s-a lepădat atît de brusc de statutul de elev m-a bucurat. Avea, totuși, conștința incompartibilității...

S-a întors în taburetul său fără să-și mai aprindă țigara și a pus-o în buzunarul de la piept și-a numărat pe furis banii păturii într-o agendă și a cerut plata.

A întins apoi o hîrtie de zece lei cu gestul unui nabab, dar ospătara — o femeie în vîrstă — i-a nămurat restul, ostentativ, ban cu ban. „Clientul” a ezitat citeva clipe, apoi a strîns măruntul și a ieșit. Ospătara ștergea apăsător cu cîrpa furnurului mîștelei.

— Ii cunoașteți? m-a întrebant cu glas scăzut.
— E un elev, presupun.
— Măicrăna i-o fi dat bani de caiete și el vine aici... De ce nu l-ați făcut observație? Dacă îi spun eu îmi cere condica, să reclame. Am mai pățit-o și cu alții — spune femeia continuînd, nu știu de ce, să ștergă masa care luca de mult.

Reproșul femeii era doar în parte îndreptățit. E adevărat că cei prezenți i-au făcut nevrîstnicului client numai „observații făcute”, pușcă în lăfăga privirii lor compătinite, mustrătoare, îndărmare, uitire abătută. Nu fusese însă de ajuns. Cîrul observațiilor tăcute este, se vede, mai greu de dezlegat la această vîrstă. Într-adevăr, opinia noastră trebuie explicitată.

Am cerut condica de reclamații și am scris: „Regulamentul școlar prevede că elevii nu au voie să intre în localuri publice fără părinte. De ce sint primiți și cînd nu se conformează regulamentului?” E adevărat că nici nu intră, nu pot intra, fără părinți. Alături, la alte mese, și afară dincolo de vitrină, sint părinți... Poate puțin cam eliptici pentru a fi cu adevărat locuitorii celor de acasă. Se mulțumesc cu o privire mustrătoare. Trebuie trecut la al doilea sistem de semnalizare. Trebuie.

MIRCEA SINTIMBREANU

Samson și Dalila în travesti

În troleibuzul 84 l-am întîlnit pe Samson. M-am mirat: a trecut doar de mult vremea cînd zeii, semizeii și eroii se transformau în oameni ca mine și ca dumneata, amestecîndu-se prin lume. Și totuși, neîndoiebnic, era Samson cel din legendă. Cu o servietă în mîină și cu numărul matricol al unui liceu pe minecă — așa arăta în travestiul menit să ne inducă în eroare pe noi, muritorii de rînd. Dar îl dădeam de gol pletele —celebrele lui plete. O imensă căle plădură, cu reverberații în jurul feței, alene reverșată peste guler, făcea meandre, se onduia împodobind personajul cu o arhicomă leonină din cele cărora, pe melegurile noastre, li se spune, în grai popular, late.

Curiozitatea profesională m-a îndemnat să-l urmăresc. Să călătoresc în fața cu fabulosul nu este doar un prilej de lepădat. Nu eram de fapt față în față, ci față în creștet, pentru că, împreună cu alte personaje, la fel de intrigante ca și mine — printre care doi bătrîni — căldtoarea în picioare, Samson însă stătea jos. Și, ca un adevărat erou legendar, conștient de forța prezenței sale, era imperturbabil. Privea în vid.

Deodată s-a ridicat. Cu pieptul înainte, izbind cu coatele în dreapta și în stînga, fluturîndu-și coanadraperii în aerul conșternat al troleibuzului, și-a deschis cu violență drum în contra curentului, ca să coboare pe unde se urcă. Apoi, printr-un plonjon superb, a aterizat afară, pe bulevard, pe două talpi proprii și pe bombeurile unui pensionar.

În dira de gol stîrnită în urma viteazului, am izbutit să-l ajung. Urmăream n-a durat mult. Ce bine mă orientasem! Samson avea o înțelime cu Dalila. Iat-o, chiar cum a zăgrăvit-o Ennuescu:

„E frumoasă, se-nțelege... Ca copiii are haz de gol pletele. O imensă căle plădură, cu reverberații în jurul feței, alene reverșată peste guler, făcea meandre, se onduia împodobind personajul cu o arhicomă leonină din cele cărora, pe melegurile noastre, li se spune, în grai popular, late.

D. TODERICIU



Partid iubit

Versuri: AL. ANDRITOIU

Muzica: ION RĂDULESCU

Solenne

Solo
Cor
Piano

Cor

Solo

Iubit partid, spre tine năzuiesc
Tu ești dător de lumină,
Și soare ești în plaiul românesc,
Peste-albastră lui zore senină.

Prin forța ta ne sînt anii primăveri,
Azi viața ne e frumusețe.
Rostim salutul voios de pionier
Spre-ale tale victorii mărețe.

Construcții de nădejde noi vom fi,
Avem o viață-ntr-oagă-nainte
Cu țara-n cîntec toți te vom slăvi
Mulțumindu-ți din suflet tiebinte.



Statuia lui Ștefan cel Mare din fața Palatului Culturii de la Iași.

Repertoriul lui ȚĂNDĂRICĂ în noua stagiune

Interviu cu:

MARGARETA NICULESCU

Artistă emerită, directoarea Teatrului Țăndărică

— De două săptămîni sălile teatrului pe care-l conduceți s-au populat din nou. Cu ce repertoriu l-ați întâmpinat pe micii dv. oaspeți?

— Stagiunea a debutat cu două piese foarte apreciate de spectatori: „Punguța cu doi bani”, dramaturgie de Viorela Filipoiu după Ion Creangă și „Elefanțul curios” de Nina Cassian, după Kipling. Am mai reluat în actuala stagiune și alte spectacole ale teatrului nostru cum ar fi: „Amarul” de Ștefan Lenkisch, după H. Cr. Andersen, „Povestea porcului” de Veronica Porumbacu și Viorela Filipoiu, după Ion Creangă, „Păcălă” de Brîndușa Zaița-Silvestru, „Tigrisorul Petre” de J. Wilkowski și H. Januszewska, „Guliver în țara păpușilor” de I. Peha și L. Spacil și altele.

— În curînd, teatrul va prezenta o nouă premieră. Este vorba de „Iarmarocul piticului Cluj” de Al. N. Popescu, un basm modern care își propune să demonstreze necesitatea unei mai judicioase utilizări a timpului și pledează pentru perseverență în ducerea la bun sfîrșit a acțiunilor începute.

— Sînt pregătite să intre în repetiție și alte spectacole: o piesă inspirată din motive folclorice: „Sarea în bucate” de Alecu Popovici și Vînicuța Gafița și un spectacol cu „Vrăjitorul din Oz” de L. Frank Baum în dramaturgia lui Iordan Chimet. Se studiază, de asemenea, posibilitatea creării unui spectacol după „Papuciada” lui Camil Petrescu.

— În actuala stagiune vom relua o acțiune experimentată în urmă cu cîțva timp: festivalurile literare pentru elevi dedicate unor momente de seamă din cultura națională sau universală.

— Care este activitatea teatrului în afara sălilor sale?

— Teatrul nostru desfășoară o intensă activitate în întreaga țară și, îndeosebi, în regiunea București. În această stagiune vom prezenta un mare număr de spectacole în cadrul unor turnee prin diferite regiuni ale țării. Pe lângă turnee, anul acesta vom organiza, cu sprijinul secției de învățămînt a regiunii București, stagii permanente în cinci orașe: Alexandria, Zimnicea, Giurgiu, Turnu Măgurele și Oltenița. Considerăm că o asemenea acțiune este utilă atît pentru teatru cît și pentru micii spectatori, întrucît nouă ne permite să-i cunoaștem mai bine pe copii, să le înțelegem gusturile, iar ei pot deveni — frecventînd cu regularitate spectacolele de teatru — mai statornici iubitori ai scenei, cu un orizont cultural mai larg.

— Pentru că ați început să vorbiți despre relația dintre actori și școlari vă rugăm să ne relatați și despre colaborarea dintre școală și teatru.

— Dacă ați fi venit în urmă cu cîțiva ani am fi avut de sesizat destule dificultăți. În prezent avem însă de spus multe lucruri bune. Secțiile de învățămînt și școlile, atît cele din Capitală cît și cele din provincie, privesc cu real interes spectacolele teatrului nostru. Avem împreună dese discuții asupra conținutului educativ al spectacolelor. Obişnuim să invităm la avangardism cadre didactice pentru a le solicita părerea asupra muncii noastre. Vrem să știm în ce măsură spectacolele își ating scopul, în ce măsură ele reușesc să transmită un mesaj educativ. Marea majoritate a celor invitați vin cu sugestii valoroase, pe care le folosim în îmbunătățirea spectacolelor sau a repertoriului. Cei care, drept, avem uneori și surprize în locul inițialului nostru ne punem în discuție cu bunică, cu o rudă sau cu un vecin. Deci atenția noastră este dată peste cap. Dar chiar atunci cînd dau ei înșiși curs invitației noastre, unii învățători sau profesori se simt datori să spună doar cîteva cuvinte cu caracter general. Ne-am dori în noua stagiune prezența nu a rudelor și prietenilor, ci a educatorilor la spectacolele date în avangardism, un interes mai accentuat față de puterea de educare a copiilor prin teatru. Orice sugestie în acest sens ne va fi de mare folos.

— În actuala stagiune au fost înlăturate și unele dificultăți de ordin organizatoric care s-au manifestat în trecut. De pildă, transportul elevilor la sediul teatrului este acum asigurat de către mașini speciale programate de I.T.B. Vorbim despre acest lucru deoarece atît dată multe școli renunțau să organizeze vizionarea în colectiv a spectacolelor datorită necazurilor pricinuite de transportul în comun.

● Continuări ● Continuări ● Continuări ● Continuări ● Continuări ●

Arta populară un element esențial în educație

artistice populare aflate în patrimoniul nostru național constituind o cale importantă de educare estetică și patriotică a tineretului școlar.

Este mai înțeles necesar ca acest tineret să cunoască prin experiență nemijlocită aspectele tehnice și procesul muncii prin care au fost realizate obiectele de artă populară. Organizarea centrelor de creație în sate și orașe, pe linia tehnicilor și valorilor tradiționale, la care să fie atrași cei mai buni și mai talentați meșteri specializați — o cerință de mare actualitate care privește cooperativile meșteșugărești și casele de creație, chemate să producă obiecte artistice originale, integrate în viața noastră de azi — va oferi și posibilitatea de a înființa pe lângă aceste centre cercuri de pionieri și elevi în care ei să învețe tainele artei populare, integrîndu-se astfel în mod concret, pe măsura talentului și forțelor proprii, în acest proces de creație, devenind și făuritori, nu numai consumatori de artă.

Pentru asigurarea contactului sistematic al tineretului cu valorile artistice populare se impune cunoașterea aprofundată de către elevi a acestor valori — unele selecționate și colecționate în muzee, altele păstrate încă în casele bătrîniștii de pe întreg cuprinsul țării. Organizarea conferințelor, a expunerilor despre artă populară, în care să fie subliniate însușirile estetice ale acestui important tezaur cultural-artistice, bogăția și diversitatea lui zonală, constituie una dintre primele măsuri necesare pe această linie. Marile valori ale artei populare trebuie să fie mai larg popularizate și în presa de tineret, în emisiunile de radio și televiziune adresate elevilor, ca pilde valoroase de creații artistice autentice, cu specific propriu — și nu ca modele de multiplicat pretentiv, cum se mai întîmplă adeseori și, din păcate, cu exemplare fără vreo valoare reală.

Un mijloc eficace de informare și de educație estetică a elevilor îl constituie vizitele la muzeele și ex-

pozițiile de artă populară. Explicațiile cercetătorilor de specialitate cu privire la valoarea documentar-istorică și estetică a obiectelor artistice aflate aci îl poate ajuta mult pe tineri să pătrundă caracteristicile artei populare.

Pentru ca asimilarea și aprofundarea ideilor și valorilor estetice să fie asigurate cu mai multă amploare, se simte necesitatea organizării unui învățămînt estetic adecvat pentru toate treptele de școlarizare, în care studiul sistematic al istoriei artelor — inclusiv a artei populare — să contribuie la însușirea adîncită a principiilor de estetică, să înlesnească formarea și ridicarea pe trepte tot mai înalte a gustului estetic, să permită distingerea și aprecierea justă a valorilor reale.

Membrii corpului didactic i-ar putea mobiliza pe elevi — instruiți în mod deliberat — în realizarea unei opere importante — depistarea pe teren a obiectelor de interes documentar și artistic-muzeal și consemnarea succintă pe fișe a unor date esențiale privind denumirea, materialele, tehnica și locul de producție ale acestor obiecte, calitățile lor artistice în formă, decor și culori, modul utilizării și scopurile pentru care au fost realizate. În acest fel cadrele didactice și elevii pot aduce o contribuție substanțială la dezvoltarea unor evidente sistematice. Prin analiza comparativă, după vechimea lor în timp — deci în perspectiva evoluției lor istorice — a diferitelor categorii de obiecte legate de aspectele principale ale vieții materiale, sociale și spirituale din fiecare sat sau oraș se pot desprinde aspectele care ilustrează cel mai clar particularitățile originale ale valorilor artistice realizate în aceste localități. Acest exercițiu, condus sistematic, poate avea mai multe rezultate importante: În primul rînd, el asigură un început de inventariere mai largă a acestor categorii de obiecte — ceea ce va avea drept urmare un spor de atenție față de ele. Apoi, dezvoltă la elevi simțul de observație, dîndu-le posibilitatea să ierarhizeze obiectele depistate din punc-

tul de vedere al calității lor estetice. Foarte important este faptul că în felul acesta se înlesnește organizarea expozițiilor locale, intercomunale, raionale și regionale, destinate să scoată în relief aspecte valoroase din creațiile populare originale, cu particularități locale, zonale, regionale și să contribuie la educația estetică a masei mari de vizitatori. Pentru a stimula rivna corpului didactic și a tineretului școlar în realizarea acestor expoziții în colaborare cu căminele culturale și cu casele raionale și regionale de cultură, s-ar putea organiza întreceri între sate pe această temă, acordîndu-se distincții și premii pentru școlile fruntașe.

Efectul cel mai important scontat de la aceste activități va fi desigur în primul rînd cel educativ. Cunoștințele mai temeinice, elevii vor îndrăgi obiectele de artă populară, vor medita la munca îndelungată și migăloasă a celor ce le-au realizat, își vor dezvolta sentimentele de stimă și de dragoste pentru făuritorul lor — poporul.

Grupele de elevi, îndrumate de profesori ar putea colabora la realizarea unor case-muzeu și a unor colecții adecvate, care să păstreze în toate satele țării documente de valoare istorică destinate să marcheze pe de o parte salturile în dezvoltarea vieții actuale și să păstreze, pe de altă parte, aspecte valoroase din tezaurul creației artistice locale din trecut. Amenajarea unor asemenea case-muzeu și colecții, pe lângă faptul că ar reprezenta o cale eficace de dezvoltare a simțămîntelor patriotice, ar aduce o contribuție mai directă la îndrumarea justă și competentă a colecțiilor de creație din cooperativile meșteșugărești, din întreprinderile de stat, din oficiile de studii și de proiectare etc.

Toate aceste forme concrete de activitate, menite să facă cunoscută larg elevilor tezaurul nepușabil al creației noastre populare, vor contribui din plin la educarea lor multilaterală.



Continuă să se manifeste însă unele neajunsuri în turnee. E vorba de mici dificultăți de ordin organizatoric, care pot fi ușor înlăturate. De exemplu, nu totdeauna sălile în care se dau spectacolele prezintă ambianța necesară. Doar curățenia sălilor, căldura, așezarea scaunelor, lumina fac și ele parte din spectacol, creează o anumită atmosferă. Oricît de modest este sala, e necesar să se facă totuși pentru ca spectacolul să fie cu adevărat un eveniment, o întîlnire cu arta care se va întîpîri în memoria micului spectator.

Pe an ce trece colaborarea noastră cu școala capătă forme mai precise, o bază mai sigură. Ne însușim aceleași țeluri chiar dacă le realizăm pe căi diferite. Sîntem conștienți că noua stagiune — a 18-a — va fi rodnică, așa cum o dorim cu toții.

În preajma alegerilor în grupele sindicale

runțisuri și ajung să nu mai analizeze în adîncime nici o problemă. Sînt de asemenea ineficiente dările de seamă care reiau aspectele discutate în consiliile pedagogice sau cu alte ocazii. Este firesc ca astfel de dări de seamă să nu stîrnească interes. Pentru a evita acest paralelism, comitetul sindicatului a îndrumat birourile grupelor să alcătuiască dări de seamă care să ia în discuție nu întreaga activitate din școală în rîndul timpului care a trecut de la alegerile anterioare, ci numai cîteva probleme — probleme-cheie ale muncii sindicale — trîndu-le din punctul de vedere al sarcinilor specifice acestei munci.

Cea mai mare atenție o vor acorda dările de seamă analizării modului cum a mobilizat biroul grupei pe membrii de

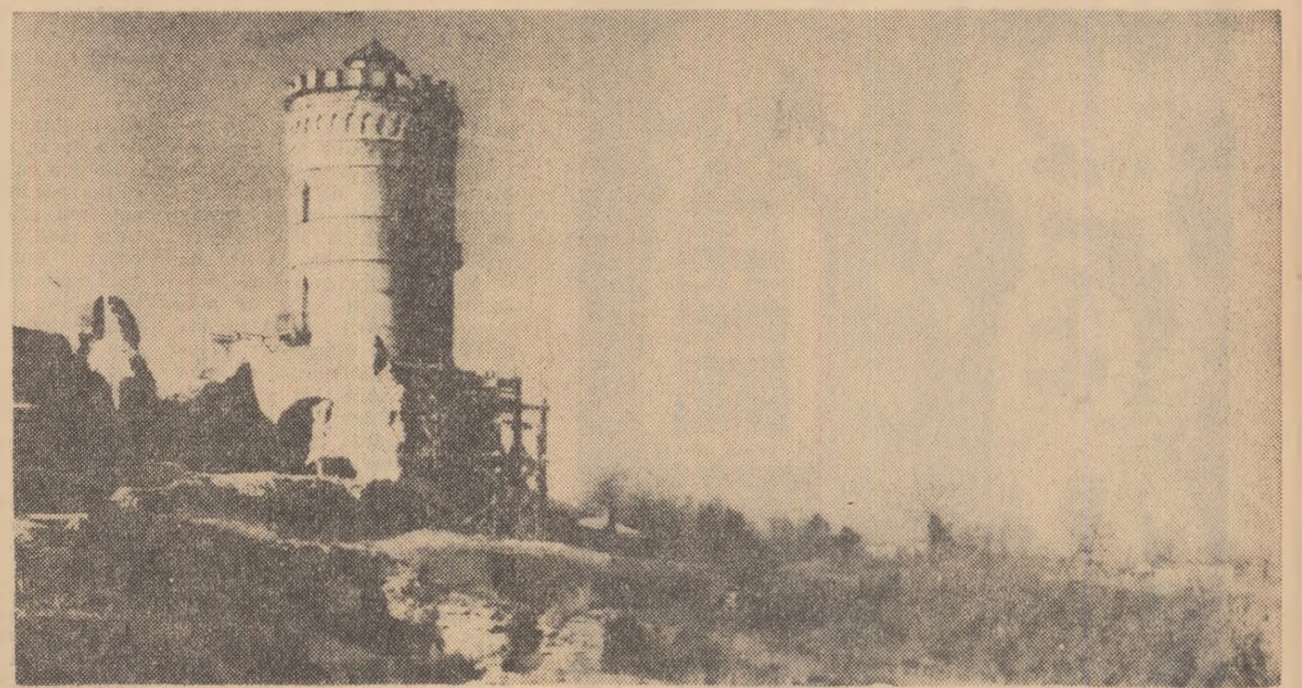
sindicat în îndeplinirea sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., de Congresul Sindicatelor din țara noastră, precum și de recente hotărîri ale Conferinței Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură.

Pentru ca dările de seamă să suscite interes, să ofere cadrul necesar desfășurării largi a criticii și autocriticii, noi am indicat birourilor grupelor sindicale, atunci cînd le-am instruit în vederea pregătirii alegerilor, să cuprîndă în ele fapte și exemple concrete din activitatea biroului, ca și din activitatea tuturor membrilor grupei, cu aprecieri nominale privind contribuția acestora la bunul mers al muncii.

La ora actuală, dările de seamă sînt, aproape peste tot, gata întocmite. S-au

luat măsuri pentru ca ordinea de zi a adunărilor de dare de seamă și alegeri să fie cunoscută din timp de membrii de sindicat, pentru a li se da posibilitatea să se pregătească, să se consulte în legătură cu problemele ce se pun la locul lor de muncă, astfel ca participarea lor să fie cît mai activă, ca nici unul din ei să nu lipsească de la adunări.

Nu ne îndoim că adunările pentru prezentarea dărilor de seamă și alegerea birourilor grupelor sindicale vor fi un bun prilej de a dezbatte pe larg sarcinile actuale ale sindicatelor din școli în lumina mărețelor sarcini ce ne-au fost trasate de cel de-al IX-lea Congres al partidului, precum și de Congresul Sindicatelor din Republica Socialistă Romînia.



URMELE ISTORIEI: Curtea domnească din Tirgoviște — Turnul Chindiei.